

Försvarsfrågan

Gunnar Nilsson har avgått som ordförande i Försvarskommittén och ersatts av en statssekreterare. Förklaringen är uppenbar. Socialdemokratiens ledning vill skaffa sig ett mera direkt grepp över kommitténs arbete.

Olof Palme önskar säkert inte en upprensning av ubåtskommissionens självständiga och svärbemötta ställningstaganden. Nu gäller det att tillse att försvarskommittén producerar texter och skrivningar som så väl som möjligt bacular upp de försvarsramar och den försvarspolitik Olof Palmes socialdemokrati är beredd att förorda. Borgerliga förslag och synpunkter kan inte tillåtas i alltför hög grad påverka texterna.

Försvarsfrågan är tillsammans med kampen mot den fortsatta socialiseringen av Sverige den stora ödesfrågan i svensk samhällsutveckling under 80- och 90-talen. Det går inte längre att fortsätta på den sedan 1972 inslagna vägen, att låta försvarsanslagen i reella termer sjunka. Möjligheterna att i en krympande försvarsekonomi hålla uppe kvalitén i krigsorganisationen genom att minska kvantiteten börjar nu bli uttömda. Under de senaste 20 åren har krigsorganisationen i det närmaste halverats beträffande kvalificerade förband och enheter. En ytterligare neddragning av antalet enheter skulle kraftigt minska slagkraften i krigsorganisationen.

Urholkningen av det svenska försvaret ter sig än mera dramatisk då den jämföres med upprustningen i vår omvärld. Ett exempel får illustrera. På 10 år har det svenska jaktflygets styrka minskat från 200 plan till 150. Under samma tid har antalet sovjetiska attackflygplan som kan nå svenskt territorium ökat från 100

till 1000.

Vi har själva valt vår säkerhetspolitiska linje, alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig. Denna linje skall bäras upp och göras trovärdig av ett starkt svenskt försvar. Sviktar vi i detta hänseende så sviktar också omvärldens tilltro till vår förmåga att hävda vår säkerhetspolitiska linje. Det går inte att ersätta försvarskomponenten i vår säkerhetspolitik med en "aktiv" utrikespolitik eller en ambitiös nedrustningspolitik som Olof Palme tycks mena. Dessa olika inslag i säkerhetspolitiken måste i stället förstärka varandra.

En militär försvagning i Sverige leder till säkerhetspolitiska förskjutningar i vår omvärld. Stormakternas intresse för utvecklingen i Skandinavien har kontinuerligt ökat. En försvagad svensk "barriär" mellan NATO och Sovjet kommer att öka oron på båda sidor beträffande vår vilja och förmåga att hävda vårt territoriums integritet i händelse av en konflikt. Detta i sin tur kan leda till åtgärder från pakternas sida som negativt påverkar stabiliteten i Norden.

En fortsatt försvagning av det svenska försvaret gör oss i själva verket ännu mer beroende av utvecklingen i vår omvärld. Det blir än viktigare för oss att avskräckningen mellan supermakterna fungerar då vår egen värnkraft sjunker.

Det paradoxala i Sveriges nuvarande läge understryks av det faktum att när Sverige efter andra världskriget valde den alliansfria linjen stödd på ett starkt eget försvar var stormakternas resurser i vårt närområde små. Ändå ansåg alla demokratiska partier det vara en självklarhet att den alliansfria linjen skulle stötts av respektingivande militära resurser. I

dag när Skandinavien har dragits in i de strategiska händelsernas centrum och en omfattande upprustning har ägt rum i vårt närområde råder det någon slags surmulen politisk passivitet kring det faktum att den svenska värnkraften urholkas och våra möjligheter att hävda det svenska oberoendet därmed försämras.

Olof Palmes tal inför utrikespolitiska institutet och Roine Carlssons uttalande före jul är i detta hänseende utomordentligt oroväckande. Båda gjorde markeringar som antyder att socialdemokratin inte är beredd att förorda ökade försvarsramar.

Detta är desto märkligare som regeringen i budgetpropositionen ger en beskrivning av Sveriges säkerhetspolitiska läge som väl uttrycker det skärpta läget i Norden. ... "det nordeuropeiska och nordatlantiska områdets ökade strategiska betydelse, motsättningarna mellan stormaktsblocken och den militärtekniska utvecklingen har sammantagna lett till att även Sveriges läge blir mera utsatt i händelse av kriser och väpnade konflikter i vår omvärld. Denna utveckling har också lett till ökade påfrestningar i

fred, främst i form av kränkningar av vårt territorium. Dessa tendenser berördes i 1982 års försvarsbeslut men har genom senare tids utveckling kommit till tydligare uttryck."

Visst är det besvärligt att avsätta ökade resurser till försvaret i en tid av svåra ekonomiska balansproblem. Men alternativet är än värre. Skyddet av riket, friheten och freden är varje regerings främsta uppgift. Försvarsfrågan måste få en positiv lösning även om detta kräver uppoffringar på andra sektorer. Här finns då också en koppling till vår tids andra stora uppgift, kampen för en fri ekonomi och en ökad valfrihet för medborgarna.

Socialisering och högt skattetryck ger dålig tillväxt och kamp om knappa resurser. Med en fri ekonomi med god real tillväxt blir försvarskostnaderna lättare att bära. Trovärdigheten i och respekten för vår neutralitetspolitik är därmed beroende såväl av vår försvarsförmåga som vår egen ekonomiska och industriella styrka. En fortsatt socialisering ger mindre resurser till att försvara också den yttre friheten.